

VINERI · 27 MARTIE 2015 · ANUL LXV NR. 13

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

www.foaia.hu / foaia@foaia.hu

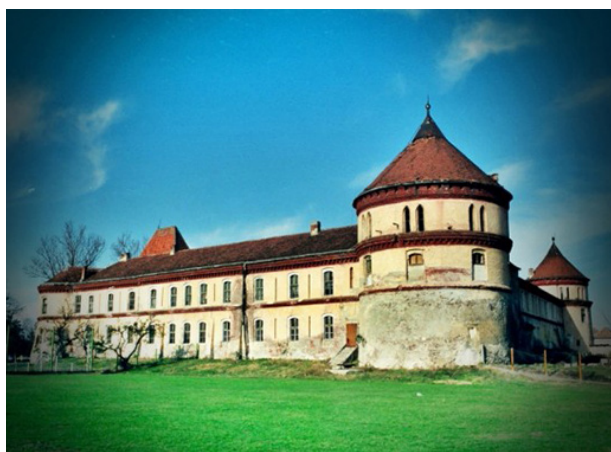
Copii cu „voce de aur”, la Bătănia
Surprize la Balul „Bălcescu” din Jula
Reflecții pe marginea unui manual

CALENDAR ORTODOX

30 martie, luni, Sf. Cuv. Ioan Scărarul; Sf. Prooroc Ioad; Sf. Euvula
31 martie, marți, Sf. Mc. Ipatie, Ep. Gangrei; Sf. Acachie Mărt., Ep. Melitinei; Sf. Mc. Veniamin diac.
1 aprilie, miercuri, Cuv. Maria Egipteanca; Cuv. Macarie Mărt.
2 aprilie, joi, Cuv. Tit, făcătorul de minuni; Sf. Mc. Amfian și Edesie
3 aprilie, vineri, Cuv. Nichita Mărt.; Sf. Mc. Elpidifor
4 aprilie, sâmbătă Cuv. Gheorghe de la Maleon, Zosima și Platon; Iosif, imnograful (Sâmbăta lui Lazăr – Pomenirea morților)
5 aprilie, duminică, Sf. Mc. Claudie, Diodor, Nichifor, Serapion, Teodul și Agatopod (+) Duminica a VI-a din Post (a Floriilor – Stălpărilor)

Curiozități românești

În orașul Ineu, pe cursul Crișului Alb, între munții Zarand și munții Codru Moma, la o distanță de 57 km față de Arad, se află o cetate cu o poveste dramatică.

Cetatea Ineului a fost ridicată la începutul Evului Mediu. Fortificația era ridicată la granița dintre Imperiul Bulgar și Regatul Maghiar. În Evul Mediu, Cetatea Ineului a devenit reședința unui cnezat românesc, însă prima mențiune documentară a fortificației datează din anul 1295.

Având o poziție strategică pentru apărarea Transilvaniei, cetatea Ineului a avut o istorie extrem de zbuciumată. A făcut parte din fortificațiile lui Iancu de Hunedoara, a fost asediată și cucerită de otomani în 1566 și 1658, a fost reședință de sangeac (diviziune administrativă turcă), a intrat în posesia lui Mihai Viteazul în 1599, a fost cucerită de Habsburgi, a fost centru de regiment grăniceresc care păzea granița dintre Imperiul Austriac și pașalâcul de Timișoara, iar începând cu 1745 a fost părăsită.

Cetatea Ineu a fost întărită și reconstruită în anul 1645, după planurile arhitectului Gabriel Haller. Avea două rânduri de ziduri, iar dintre acestea a rămas în picioare cetatea interioară, construită sub forma unui pătrat, care are la colțuri bastioane circulare.

La interior, toate curtile sunt dublate de corpuri de clădiri în care odinioară intraseră toate utilitățile (palat, apartamente private, capelă, depozite). Cele mai multe dintre decorațiile interioare au dispărut sau au fost ascunse de renovările neinspirate ale epocilor mai noi. Remarcabilă a fost odinioară poarta, dotată cu un pod cu trei punți mobile. Cetatea era apărată pe o latură de apele Crișului Alb, iar pe celelalte de șanțuri umplute cu apă.

Chiar lăsată în paragină, cetatea a fost refolosită în timpul Revoluției de la 1848–1849, când Ineu a devenit unul dintre centrele rezistenței românești împotriva oștilor rebelilor unguri. Cetatea interioară a fost refăcută în anul 1870. La un secol distanță, au fost realizate unele lucrări de restaurare, însă, apoi, vechea fortificație a fost lăsată din nou în părăsire.

Jula

Vizită la Consulat

Pe 19 martie, președintele Consiliului Județean Bichiș, *Zalai Mihály*, a fost primit de către consulul general al României la Jula, *Florin Vasiloni*, și consulul *Titu Gheorghiof*, la sediul misiunii. Discuțiile oficiale au vizat în special două aspecte: comunitatea etnică românească din Ungaria și cooperarea transfrontalieră. Președintele Zalai și-a exprimat aprecierea pentru membrii comunității istorice românești din județul Bichiș și pentru contribuția acestora la cultura județului. Consulul general și președintele CJ Bichiș și-au manifestat dorința de colaborare și susținere reciprocă a proiectelor care să vizeze dezvoltarea unor relații în spirit european, în beneficiul românilor, dar și a tuturor cetățenilor care își duc existența în județul Bichiș, lângă granița vestică a României.

Jula

S-au afișat rezultatele la Olimpiada de limba română

Miercuri, 18 martie, au fost afișate rezultatele finale ale Olimpiadei la limba și literatura română, la care au participat patru eleve

din clasa a XI-a B a Liceului „N. Bălcescu”. Concursul s-a desfășurat vineri, 13 martie, la sediul ATRU din Jula. Rezultatele sunt urmă-

toarele: locul I – Carina Paula Iuhas; locul II – Diana Patricia Bogdan; locul III – Maria Olteanu; locul IV – Lidia Somogyi. A.C.

Poza săptămânii

Măi, Păcală!!! Măi, Tândală!!!

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Pe copertă: **Hanna Havas**, una din câștigătoarele concursului „Vocea de aur”
(foto: Ana Cioca)

Surprize la Balul „Bălcescu” din Jula

Aproape 300 de persoane s-au adunat în sala festivă a Centrului Cultural Românesc sâmbătă seara, pentru a participa la o petrecere de binefacere, o manifestare în centrul căruia a stat dansul, cântecul și muzica. În această perioadă a Mărțișorului, Liceul „Bălcescu” și fundația școlii deja de 13 ani organizează balul care are menirea de a sprijini elevii școlii. Ediția din acest an a fost dedicată împlinirii a 65 de ani de la înființarea liceului românesc. Cu această ocazie, viceprimarul orașului Jula, *Kónya István*, a oferit din partea Primăriei orașenești o surpriză plăcută, un tort uriaș cu motive tradiționale. Programul cultural al elevilor și tortul de sărbătoare au devenit acordul de început al acestei sărbători vesele, care va rămâne pentru mult timp întipărită în amintirea fiecărui participant.

Ziua a început să crească și iată că a ajuns egală cu noaptea la echinocliul de primăvară. De fapt, în momentul când ziua este relativ egală cu durata nopții, pe 21 martie, ce marchează începutul primăverii, a fost organizat Balul „Bălcescu” la Jula, eveniment dedicat împlinirii a 65 de ani de la înființarea liceului românesc din Jula. În cuvântarea sa, directoarea dr. *Maria Gurzau Czegledi* a evidențiat importanța purtării mărțișorului, totodată oaspeții serii au fost invitați să vizioneze în aula școlii expoziția personală de artă fotografică a lui *Virgil Jireghie*, profesor la Universitatea „Vasile Goldiș” din Arad. După cuvântarea directoarei a fost invitat la microfon să-și țină vorbirea viceprimarul orașului Jula, *Kónya István*, care și-a exprimat mulțumirea față de conducerea instituției, care contribuie la îmbogățirea paletelor culturale și educaționale a Julei. În acest context a fost amintit numele domnului *Nicolae Luțai*, profesor pensionar de matematică și fizică al acestei instituții, care pe 15 martie a fost decorat cu premiul „Pentru învățământul orașului Jula” și eleva *Adriana Nyári*, care pentru anul școlar 2014/2015 a fost aleasă de către toate instituțiile medii din oraș în funcția de primar-elev al orașului. Surpriza plăcută

a serii a fost tortul festiv cu motive tradiționale, oferit de Primăria orașului Jula.

Dansul popular „Sârba”, interpretat de ansamblul folcloric al școlii generale, instruiți de *Ioan Nedrau*, a deschis programul balului, după care au urmat cântece populare interpretate în limba maghiară și română de câțiva elevi ai școlii generale: *Kata Șereș*, elevă în clasa a 2-a A, *Ana Marc*, clasa 1-a B, *Beata Kinga Kiss*, clasa a 4-a, *Matei Nagy*, clasa 1-a B, *Hanna Havas*, clasa a 3-a și *Reca Hanyecz*, clasa a 7-a.

Liceenele *Carina Iuhas* și *Diana Bogdan* au susținut un recital de muzică clasică la pian și vioară, iar *David*

Cefan a cântat la chitară. A urmat o scenetă muzicală a ciclului primar și dansuri populare din Aletea și Micherechi, interpretate de Ansamblul de dansuri populare al liceului.

La Balul Bălcescu au onorat cu prezența oficialități precum: PS *Siluan*, Episcopul Eparhiei Ortodoxe Române din Ungaria, *Florin Vasiloni*, Consul General al României la Jula, *Ioan Fodoreanu*, Consul General al României la Seghedin, *Trajan Kreszta*, purtătorul de cuvânt în Parlamentul Ungariei, *Tiberiu Iuhas*, președinte al ATRU, și alte oficialități din țară și din România.

A.C.

EDITORIAL

Nimic personal

Suntem o comunitate de supărăcioși. Ne supărăm dacă se scrie despre noi la ziar, dar ne supărăm și dacă nu se scrie. Sau dacă nu apărăm atunci și așa cum noi vrem la televizor. Ne necăjim dacă presa din România cu lunile nu se interesează de soarta noastră, a românilor uitați aici, în Ungaria, dar ne supărăm și după ce apare vreo scriere despre noi, pentru că noi nu așa am zis, sau dacă așa am zis, nu așa am gândit. Ne supărăm că pe noi nu ne înțelege nimeni, nici ungurii (na, poate ei un pic mai bine), dar nici românii, mai ales nu cei de la București. E adevărat că de cele mai multe ori nici noi nu ne înțelegem pe noi, atunci cum să ne înțeleagă lumea?! Pentru că noi – așa credem – suntem o minoritate specială: nu suntem nici ca suedezii din Finlanda sau finlandezii din Suedia, dar nici ca secuii din Covasna sau Harghita. Ca noi nu e nimeni și nimeni nu e ca noi...

Schimbările de după 1990 astea ne-au adus: supărări, neînțelegeri, mâhniri. Până atunci parcă eram mai fericiți: știam, așa învățam și la școală, că suntem o naționalitate mică în Ungaria, care trăim foarte bine împreună cu ungurii, și așa a fost dintotdeauna. Generațiile care ne-am școlit între 1950 și 1990, așa am crescut, așa am fost educați. Bătrânii noștri tăceau, nu prea povesteau despre greutățile lor din trecut, despre batjocura și rușinea pe care o suportau dacă se dădeau de români, credeau că nouă o să ne fie mai bine dacă nu le știm toate astea, vom avea un viitor mai fericit dacă ne asimilăm, ne dăm după ceilalți. Nu știau, de unde să fi știut, că dacă nu-ți cunoști trecutul, așa cum a fost el, cu bune și rele, nu poți deveni un om integru, un om cu o identitate puternică, ci doar talpa țării.

După 1990, lumea s-a deschis și pentru noi, am început să vedem mai departe de hotarele Micherechiului, ale Chitighazului sau ale Julei, i-am regăsit pe românii din România și ei pe noi. Ani în șir au venit delegațiile oficiale și mai puțin oficiale cu duiumul, unii s-au mirat cum de trăiesc români în Ungaria întrebându-ne când și de unde am venit aici (întărind, din păcate, și prin asta ipoteza ungurilor că noi, românii suntem venetici pe aceste pământuri ungurene), iar alții au venit să ne de-a lecții de românism. Toți ne-au supărat. Am simțit că ei nu ne înțeleg, nu ne acceptă așa cum suntem, și ne-am retras fiecare în carapacele noastre. Nu am avut și nu avem nici azi o pătură serioasă de intelectuali (scuze, de la cei foarte puțini interesați), care să fie în stare să vindece aceste răni dureroase. În loc să ne construim legături sănătoase și benefice cu țara-mamă, în timp ce întreținem legături corecte și cinste cu statul în care trăim, noi ne jucăm de-a autoguvernările prădându-ne timpul cu alegeri și campanii, cu promisiuni și minciuni, care lasă în urma lor de fiecare dată o comunitate sfâșiată, păcălită, supărată.

Suntem o comunitate de supărăcioși. Cei care n-au câștigat la alegeri de aia, cei care au câștigat pentru că se simt folosiți, manipulați. Îi suspectăm pe cei care nu ne laudă, și în față și în spate, și personal și în public. Nu acceptăm nici cea mai nevinovată critică sau observație, fie ea venită de la un ministru, un ambasador sau un biet ziarist. Toate le luăm în nume personal. Ne zbatem: ce are oare cu mine? ce are cu autoguvernarea mea? ce are cu școala mea? Dacă cineva se arată nemulțumit de atitudinea sau activitatea directorului, este acuzat că și-a bătut joc de elevi. În loc să discutăm, să dezbatem, să analizăm, să argumentăm, noi ne supărăm. Mai rău decât copiii.

La noi, oricare observație sau părere trebuie să înceapă așa: iartă-mă și scuză-mă că-ți zic, nu lua în nume personal, dar... Și continui numai dacă ești sigur-sigur că individul a înțeles că nu ai nimic personal cu el. Dacă nu a înțeles, vorbești la pereți.

Eva Șimon

Mai multe imagini
despre eveniment
în pag. a 12-a

Lupta tânărului de a ține pasul cu vremurile (2)

„Tânărul tânjește după libertate...”

De multe ori se afirmă că religiozitatea nu este o stare care să caracterizeze viața tinerilor, tocmai pentru că păstrătorii credinței strămoșești tradiționale sunt mai degrabă generațiile vârstnice. Adolescentul vrea valori, dar le vrea numai pe acelea pe care el consideră că trebuie să fie valorile lui, dar nu întotdeauna acele valori le umple golurile din sufletele lor. În partea a doua a interviului cu tema „Lupta tânărului de a ține pasul cu vremurile”, pr. Visarion Tuderic, secretar eparhial la Episcopia din Iula și profesor de religie la școala generală din Micherechi ne-a împărtășit următoarele.

– Părinte Visarion, de tinerii care nu primesc acasă o educație religioasă cum ne putem apropia, cum vor putea fi ajutați acești tineri?

– Sufletul omului, deci și al tânărului, însetează după Dumnezeu, dar, din păcate, în cele mai multe cazuri i se oferă numai materie, ori materia, nu poate umple golul din sufletul tânărului pentru că golul acela este locul lui Dumnezeu și golul acela se poate umple numai cu Dumnezeu. Din păcate, unii tineri, neștiind aceasta, încearcă să umple golul acesta cu țigări, droguri, alcool, desfrâu și altele din categoria aceasta, dar golul nu numai că nu se umple, ci se adâncește tot mai mult și ajung sârmanii tineri la neîmplinire, dispreț și deznădejde, iar apoi la sinucidere. Adolescentul, într-adevăr, caută valori după care să se ghideze, iar dacă aceste valori nu i s-au arătat în familie ca fiind Mântuitorul Hristos și cuvântul Lui cuprins în Evanghelie, tânărul își va lua valorile din ceea ce primește prin mass-media, adică: să-și piardă fecioria la o vârstă cât mai fragedă, să imite în comportament pe cutare vedetă, să aibă mașină ca și cutare politician, să terfelească dragostea prin discotecă și prin boscheți, etc., or acestea nu pot fi valori nici în lumina Evangheliei și nici în lumina moralei creștine sau necreștine. Aceasta înseamnă că tânărul nu are o țință puternică, care să-l motiveze și să-l entuziasmeze să înalteze frumos prin viață. Țința creștinului este Hristos, iar aici este datoria părinților, să-i așeze pe copiii lor pe drumul ce duce spre această țință. Mai greu este, însă, când părinții au altă țință. Să ne amintim de episodul în care Hristos vine pe mare spre corabia în care se aflau ucenicii și marea era învolburată din cauza

furtunii și ucenicii când îl văd pe Hristos venind spre corabie pășind pe mare se înspăimântă, dar Hristos îi încurajează și le zice: nu vă temeți că eu sunt. Și Petru, mai curajos dintre ei zice, Doamne, dacă ești tu să vin la tine pe Mare. Și când Hristos îl cheamă, Petru se dă jos din corabie și începe să pășească pe Mare, și merge și merge spre Hristos, dar la un moment dat începe să se scufunde și atunci cade în panică și îi strigă lui Hristos: „Doamne scapă-mă”. Și Hristos îi spune: „puțin credinciosule pentru ce te-ai îndoit”. Și de ce s-a scufundat Petru? Pentru că atâta vreme cât el privea spre țință, spre Hristos, el a pășit pe valurile mării, iar când și-a luat privirea de la țință și s-a uitat în jos și a văzut valurile spumegând la picioarele lui a început să se înspăimânte, să se piardă, să se împuțineze la suflet și să se scufunde. Și așa, fără țință, sunt, nu numai tinerii, ci până la urmă toți creștinii. Atâta vreme cât ne uităm țință, care este Hristos, ne pierdem în toate amănuntele vieții, uităm lucrurile importante.

– Așadar, cum îi putem ajuta, îndruma pe acești tineri?

– Educația tinerilor de astăzi nu reușește să provoace un răspuns adecvat față de cele mai înalte expresii ale artei, literaturii și muzicii. Ca urmare, tinerii se formează la întâmplare

sub influența televizorului și a altor manifestări ale culturii sau non-culturii actuale, din pricina acestei stări (sau, mai bine zis, din pricina absenței oricărei idei conștiente la părinți și profesori despre ceea ce este viața creștină și despre cum ar trebui să fie crescut un tânăr din acest punct de vedere), sufletul celor ce supraviețuiesc anilor tinereții este cel mai adesea un deșert emoțional. Puțini mai sunt în stare astăzi să-și exprime limpede emoțiile și ideile și să se confrunte cu ele în mod matur: cei mai mulți nu știu nici măcar ce se întâmplă înăuntrul lor. Foarte mulți, găsind că viața de zi cu zi este nesatisfăcătoare, încearcă să trăiască într-o lume fantastică pe care și-o creează singuri în jurul adorării sinelui și al cultului confortului care ucide orice gen de viață duhovnicească. Așadar, cum îi ajutam pe acești tineri?! Înțelegându-i, acceptându-i, iubindu-i așa cum sunt și punându-i înaintea lui Dumnezeu prin rugăciune.

– Mulți tineri privesc cu respingere Biserica și viața religioasă ca pe o îngrădire a libertății, ca pe ceva ce începe cu „Să nu...”. Ei văd în

biserică un sistem de reguli și reglementări care trebuie refuzat, spre deosebire de alții care înțeleg și experimentează viața religioasă ca relație personală cu Dumnezeu. Pentru a ține pasul cu vremurile actuale ei sunt preocupați de prea multe lucruri, iar biserica, credința, religia nu prea încap acolo?

– Tânărul tânjește după libertate și de multe ori are tendința să creadă că Biserica i-o îngrădește. Neacceptând nici-o opreliște în fața dorinței de libertate absolută, tânărul se îndepărtează de Biserică. Misiunea bisericii (adică, a slujitorilor bisericii) este aceea de a mărturisi că Biserica este spațiul real, concret de libertate, pentru că Biserica deține Adevărul, iar Adevărul ne face liberi, după cuvântul nemincinos al Domnului. Așadar, Hristos este singurul izvor al libertății și în afară de Hristos nu este libertate. Pentru că, pot să zic că sunt liber, și mă drogez, și desfrânnez, și beau până într-o comă alcoolică, dar aceasta nu este libertate, pentru că sunt robul drogului, al desfrâului sau al alcoolului, sau altei patimi. Deci clar, nu sunt liber. Și atâta vreme cât ne

rugăm de Hristos, care este izvorul libertății, n-avem cum să fim liberi.

ÎPSTeofan al Moldovei zicea că: „Dacă cineva iubește autentic, poate să facă orice dorește. Iubirea, ea, și numai ea, constituie singura condiționare, limitare a libertății. IUBEȘTE ȘI FĂ CE VREI! – este semnul sub care sunt chemați tinerii să înțeleagă rostul vieții, frumusețea anilor adolescenței, taina libertății”; sau cum îi îndeamnă pr. Spiridon Căndea pe tineri: „Iubiți viața, dar trăiți-o iubind!” Și mai trebuie să știm că libertatea nu este fără de margini, libertatea este limitată și asta înseamnă că libertatea mea merge până acolo unde încalcă libertatea ta. Pentru că, dacă libertatea mea a trecut peste libertatea ta, aceea nu se mai numește libertate ci abuz. În limba greacă, cuvântul „libertate” vine de la „eleftheria”, care are rădăcina în cuvântul „eleutho”, a veni. Această noțiune arată caracterul dinamic al noțiunii de libertate, adică libertatea vine și va veni veșnic, ea este fără sfârșit, ea se dezvoltă continuu în viitor cu dezvoltarea educației și cu descoperirea adevărului. De exemplu: mai demult știam că Soarele se învârtă în jurul Pământului, însă imediat ce ne-am dat seama care este de fapt, adevărul, ne-am eliberat de mărginirea noastră și am început să zburăm spre astre.

Hristos ne spune: „Veți cunoaște adevărul, iar adevărul vă va face liberi” (In. 8, 32); deci cu cât cunoaștem mai mult adevăr, cu atât suntem mai liberi.

(Va urma)

A. Butar

Reflecții pe marginea unui manual

Nu demult mi-a captat atenția un manual cu o copertă arătoasă, pe care scria „Cunoștințe despre poporul român 9-10”, avându-l ca autor pe *Dr. Florea Olteanu*.

În introducere autorul scrie următoarele: „Acest manual a fost gândit ca o carte care se adresează în primul rând elevilor de liceu, dar și altor posibili cititori, fie că sunt elevi, studenți români, profesori, sau alte persoane interesate, de trecutul poporului român și al românilor din Ungaria”. Mie mi se potrivesc cele de mai sus, mă pot include în categoria „altor posibili cititori”, sunt o „persoană interesată de trecutul poporului român și al românilor din Ungaria”. Indiscutabil, este mare nevoie de un asemenea manual. Când eu am frecventat școala (în „era socialistă”) am învățat doar istoria poporului maghiar, nu ne-a stat la dispoziție niciun manual care ne-ar fi introdus în istoria poporului român. De aceea, când treceam granița în România, de la cunoștii mei ceream manualele de istorie de liceu, ca să cunosc câte ceva despre istoria poporului din care fac parte. Și după revoluția din '89 am urmărit cu atenție cum este prezentată istoria românilor în țara mamă. Slavă Domnului, în zilele noastre, nici copiii de școală

generală, nici liceenii români din Ungaria nu duc lipsă de manuale care prezintă istoria poporului român. Cea mai proaspătă dovadă în sensul acesta este manualul întocmit de domnul Olteanu. E important că de-acum, orice elev de la Liceul „Nicolae Bălcescu” are la dispoziție suficiente informații despre istoria poporului român, în acest manual. Însă nu așa de bine stau lucrurile în cazul prezentării istoriei comunităților românilor din Ungaria. Capitolul al XI-lea din acest manual se ocupă chiar cu acest subiect. Un subcapitol

al acestuia (pag. 126) poartă titlul „Religia românilor din Ungaria”. Deși titlul nu pare restrictiv, conținutul capitolului îi exclude total din discuție pe românii confesiunilor neoprotestante, pe pocăiți, cum suntem denumiți popular. Astfel, după ce autorul dezbată tema greco-catolicismului la românii din Ungaria, în următorul capitol trece la prezentarea obiceiurilor. Ca și cum românii din Ungaria nu ar fi și de alte confesiuni, ci doar de cea ortodoxă și cea greco-catolică.

M-am uitat la cuprins și am văzut că în capitolul al XII-lea se face un „Scurt istoric al localităților locuite și de români”. M-am gândit că poate aici se prezintă și realitatea că în Ungaria totuși mai trăiesc de un secol români de altă confesiune decât cele menționate mai sus. Până la urmă a trebuit să constat că nicăieri, niciun cuvânt nu se scrie în acest manual despre faptul de netăgăduit că în Ungaria, de la începutul secolului XX, viețuiesc și români neoprotestanți.

Am văzut și manualele de cunoștințe despre români pentru școlile generale, acestea conțin și informații despre comunitățile neoprotestante. Atât cel întocmit de *Lucia Borza*, cât și cel conceput de *Mihaela Bucin* și *Florica Santău* conțin date despre evanghelici, în conformitate cu vârsta elevilor cărora le sunt destinate manualele.

Oare care e cauza pentru care domnul Olteanu nu dorește ca cei care vor lua în mână manualul (elevi, profesori, alți interesați) să știe despre trecutul comunităților neoprotestante din Ungaria? În mod cert, oricine trăiește azi printre românii din Ungaria, nu poate face abstracție de noi, evanghelicii români, nu ne poate nega existența, din moment ce mulți elevi ai Liceului „Nicolae Bălcescu” sunt neoprotestanți, baptiști și pentecostali. Cum se face că autorul, care a fost profesor la acest liceu, nu i-a întâlnit pe acești elevi? Dar și la institutul de la Szarvas, unde predă domnul profesor, au absolvit tineri din bisericile noastre. Cum se face că domnul Olteanu nu a auzit de intelectualii care se trag din vechi familii neoprotestante și au avut o contribuție majoră în păstrarea limbii și identității românilor din Ungaria?

Pe de altă parte, m-am bucurat că la același capitol, „Religia românilor din Ungaria”, autorul a introdus o fotografie a Bisericii Ortodoxe din Crâstor. Această clădire vorbește cel mai elocvent despre faptul că baptiștii români din Ungaria au o istorie de un secol, pe care nu au dreptul să o ignore cei care întocmesc manuale și cei care prelucrează istoria românilor de aici. (Continuare în pag. a 9-a)

Pe scurt...

BUDAPESTA

Centrul de Studii Est-Mediterraneene, în colaborare cu Institutul Cultural Român Budapesta organizează o conferință publică pe teme de istorie la Universitatea Central-Europeană. Joi, 2 aprilie, cu începere de la ora 17.30, *Dr. Habil. Cristian Găzdac*, va susține conferința publică, „Viața cotidiană romană prin monede pe cursul mijlociu și inferior al Dunării” în Sala Gellner a Universității Central-Europene (str. Nádor, nr. 13, 1051 Budapesta). Conferința va fi susținută în limba engleză.

CRÂSTOR

Sărbătoarea „Bunavestire”, care este și hramul capelei ortodoxe române din Crâstor, este prăznuită pe 25 martie. Duminică, 29 martie, la doar câteva zile după sărbătoarea „Bunavestire”, Capela ortodoxă din Crâstor își va serba hramul. Sfânta Liturghie va fi săvârșită de PS Episcop *Siluan*, împreună cu preotul paroh *Alexandru Șereș* și cu alți slujitori de la Centrul Eparhial din Jula. Cu această ocazie va fi oficiată și sfințirea lăcașului de cult în urma unor lucrări ample de restaurare. Sfânta Liturghie va începe duminică dimineața la ora 10.00.

BĂTANIA

Marti, 31 martie, la Școala generală „Lucian Magdu” din Bătania va avea loc Ziua Porților Deschise. Dascăli și elevii vor pregăti pentru această ocazie ce vor ști ei mai bine pentru a arăta viitorilor lor colegi și părinților acestora performanțele deosebite obținute, dar și frumusețea școlii lor. Cu toții, împreună cu învățătorii și profesorii, elevii vor pregăti activități speciale pentru această zi. Rodul acestei zile se va vedea în zilele de 16-17 aprilie, când se fac înscrierile pentru anul școlar 2015/2016 la această instituție de învățământ.

JULA

Olimpiada la Limba și Literatură română, faza națională, OATV, pentru elevii școlilor generale, din instituțiile de învățământ din Ungaria în care se învață și limba română, va avea loc pe 24 aprilie, după vacanța de primăvară. Concursul se va desfășura la sediul Autogovernării românești pe țară, cu începere de la ora 10.00.

Biserica Baptistă Română din Crâstor, în anul 1927

Să ne pregătim împreună pentru bacalaureatul superior!

1. Explică folosirea cratimei în versul al doilea al primei strofe.

R.: În versul al doilea al primei strofe, **cratima** are rolul de a separa grafic două cuvinte, verbul *zace* și prepoziția *în*. Cratima marchează totodată absența vocalei *-i*, eliminată din motive prozodice, anume încadrarea în ritm și măsură a versului.

2. Precizează câte un sinonim pentru sensurile contextuale ale cuvintelor: *jălire*, *roze*, *luciu*, *năprasnic*.

R. Câte un **sinonim** pentru sensurile contextuale ale cuvintelor: *jălire*, *roze*, *luciu*, *năprasnic* sunt: *jale* (*durere*), *trandafiri*, *lucitor*, *aprig* (*puternic*).

3. Precizează **tema poeziei**, indicând raportul acesteia cu titlul.

R. Tema poeziei este natura, fapt sugerat de semnificația cuvântului *ger* din titlu, care desemnează un fenomen al naturii specific anotimpului iarna.

4. Identifică un câmp lexico-semantic prezent în poezie, precizând elementele componente (minimum trei elemente).

R. **Câmpul lexico-semantic** dominant în această poezie este *iarna*, elemente sale componente prezente în text fiind: *gerul*, *promoroacă*, *țurțuri*, *iarnă*, *ghiață*.

5. Identifică în text două cuvinte cu forme fonetice nerecomandate astăzi ca forme literare, precizând forma actuală corectă.

R. Cuvinte din text cu **forme fonetice nerecomandate astăzi** ca forme

Gerul de Vasile Alecsandri

Gerul aspru și sălbatic strânge-n brațe-i cu jeline
Neagra luncă de pe vale care zace-n amorișire;
El ca pe-o mireasă moartă o-ncunună despre zori
C-un vâl alb de promoroacă și cu țurțuri lucitori.

Gerul vine de la munte, la fereastră se oprește
Și, privind la focul vesel care-n sobe strălucește,
El depune flori de iarnă pe cristallul înghețat,
Crini și roze de zăpadă ce cu drag le-a sărutat.

Gerul face cu-o suflare pod de gheață între maluri,
Pune streșinilor casei o ghirlandă de cristalluri,
Iar pe fețe de copile înflorește trandafiri,
Să ne-aducă viu aminte de-ale verii înfloriri.

Gerul dă aripi de vultur cailor în spumegare
Ce se-ntrec pe câmpul luciu, scoțând aburi lungi pe nare.
O! tu, gerule năprasnic, vin', îndeamnă calul meu
Să mă poarte ca săgeata unde el știe, și eu!

literare sunt: *ghiață* și *nare*. Formele actuale corecte sunt *gheață* și *nări*.

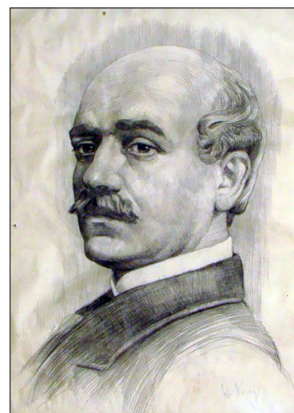
6. Identifică în prima strofă un **epitet cromatic** în inversiune, iar în strofa a doua un **epitet personificator**. Explică semnificația acestora.

R. În prima strofă, epitetul cromatic în inversiune se află în structura *neagra luncă*, iar epitetul personificator din strofa a doua îl reprezintă sintagma *focul vesel*. Rolul epitetului cromatic *neagra*, evidențiat prin punerea sa în fața substantivului determinat, este de a contribui la atmosfera funebră a nunții gerului cu lunca, sugerând impactul negativ al acestui fenomen natural asupra naturii. Epitetul personificator vesel

atribuie o însușire umană pozitivă focului. Astfel, se sugerând, prin transfer, efectul benefic al acestuia pentru om în timpul iernii, omul fiind acela care se bucură de prezența focului, la adăpost de ger.

7. Exprimă-ți opinia în legătură cu folosirea cuvântului *gerul* la începutul fiecărei strofe.

R. Poziția inițială în strofă este privilegiată, atrăgând atenția maximă a cititorului, de unde rezultă importanța acordată de autor cuvântului în economia textului. Folosind cuvântul *gerul* la începutul fiecărei strofe, cuvânt ce reprezintă totodată și titlul poeziei, se realizează o repetiție, prin care se evidențiază rolul de protagonist liric al acestui

fenomen hibernal. Totodată, fiecare strofă marchează câte o ipostază a acestuia, de la una marcat negativă din prima strofă, la una de complicitate binevoitoare cu autorul, în ultima strofă.

8. Încadrează textul poetic în genul și specia literară aferentă.

Textul poetic aparține genului liric, speciei literare pastel.

9. Indică tipul/tipurile de lirism identificate în text.

R. Preponderent în textul poetic *Gerul* este **lirismul obiectiv**, ale cărui mărci le reprezintă descrierea peisajului hibernal și persoana a treia a verbelor. **Lirismul subiectiv** survine doar în ultima strofă, la finalul strofei a treia, prin forma pronominală de pers. I plural *ne-* (*să ne-aducă*), dar mai ales în finalul ultimei strofe, indicat prin mărcile lexico-gramaticale ale eului liric: interjecția, adresarea directă, cazul vocativ (*tu, gerule năprasnic*), modul

imperativ (*vin', îndeamnă*), forme pronominale și adjectivale de persoana I (*ne, mă, eu, meu*) și a II-a (*tu*).

10. Argumentează că, în textul dat, personificarea apare ca procedeu compozițional.

R. Pe tot parcursul textului poetic, fenomenului natural *gerul* i se atribuie însușiri ale unei ființe, motiv pentru care putem afirma că acesta este un personaj liric. Astfel, în strofa întâi gerul apare ca un principiu masculin malefic, personificarea fiind realizată atât cu ajutorul epitetelor *aspru și sălbatic*, cât și prin intermediul expresiei verbale: *strânge-n brațe* și al verbului *-ncunună*. În strofa a doua și a treia, personificarea se realizează prin intermediul unor verbe care denotă acțiunile unui artizan cu puteri magice, care împodobește natura și chiar ființele umane (face cu-o suflare pod, atârnă ghirlande, îmbujorează fetele), dar și cu ajutorul epitetului personificator care întărește verbul, personificator, de asemenea: cu drag a sărutat, Ipostaza sa este mult îmblânzită față de strofa inițială. În ultima strofă, gerul este personificat prin formele adresării directe: pronumele *tu* în vocativ, verbele la imperativ *vin', îndeamnă*, prezența personificării ca figură de stil centrală pentru realizarea portretului personajului liric în întregul text poetic reprezentând argumentul că personificarea devine procedeu compozițional în această poezie.

Lect. dr. Elena Sandu

Camera de lucru a poetului din Casa Memorială „Vasile Alecsandri” de la Mircești

Mormântul lui Alecsandri în bisericuța din Casa Memorială

Copii cu „voce de aur”, la primul concurs de muzică ușoară din Bătănia

Școala generală „Lucian Magdu” din Bătănia a organizat vineri, 20 martie, prima ediție a Concursului național de muzică ușoară românească „Vocea de aur”, la care au participat elevi de clasele 1–8, de la mai multe școli din Ungaria în care se învață limba română, cum ar fi Aletea, Chitighaz, Jula, Leucușhaz, Săcal și școala gazdă, Bătănia. Repertoriul copiilor a inclus piese diferite de muzică ușoară și cântece de primăvară și pentru copii, câțiva dintre copii s-au acompaniat la chitară sau au avut acompaniament asigurat la CD player.

Scopul concursului „Vocea de aur” a fost popularizarea, în rândul tinerilor, a cântatului la un instrument sau cu vocea și încurajarea tuturor amatorilor de a-și dezvolta aptitudinile și abilitățile muzicale. Muzica este o artă, este o formă de comunicare, o formă de exprimare, aceasta presupune creativitate din partea celor care fac muzica, simț artistic, bun gust și, nu în ultimul rând, bun simț. Concursul de la Bătănia a constat din piese de muzică ușoară și cântece pentru copii, câțiva dintre concurenți pregătindu-se și cu muzică populară românească. Competiția s-a desfășurat în aula școlii generale românești din localitatea bichișeană, unde tinerii „cântăreți” au fost primiți de către organizatori într-o frumoasă sală amenajată pentru această ocazie, în culori de primăvară și note muzicale.

Copiii au debutat în

funcție de categoria de vârstă pe patru grupe (clasele 1–2, 3–4, 5–6 și 7–8), și tot astfel au fost și premiați.

Cu toate că nu toți participanții la concurs s-au dovedit a avea înclinații spre muzică, fiind primul concurs de acest gen, toți concurenților au fost răsplătiți cu premii diverse din partea organizatorilor evenimentului, precum diplome și cadouri, bineînțeles după meritele fiecăruia. Dar, dincolo de acestea, juriul și toți ceilalți invitați, au apreciat seriozitatea și la mulți dintre ei profesionalismul de care au dat dovadă.

Juriul acestui concurs a fost format din specialiști în domeniul muzicii, din Arad: doamnele *Nicoleta Brola*, profesoară de canto la Liceul de Artă, *Sabin Drăgoi* din Arad, *Anikó Gaspar*, *Cristina Miculescu* și *Greta Niculescu* de la Filarmonica de Stat din Arad și *Andreea Stadler*, solistă de muzică

ușoară și fostă actriță la teatrul din Timișoara.

În pauza dinaintea dăruirii premiilor de către membrii juriului, participanții la acest eveniment au beneficiat și de un program cultural, cu muzică românească, de corala elevilor de la școala din Bătănia, și câteva piese interpretate la vioară de către profesoara de muzică *Andreea Szenes*. Doamna Szenes este și organizatoarea evenimentului, alături de conducerea instituției de învățământ în frunte cu directorul *Iulia Olteanu*. În cadrul programului cultural, reușita scenetă „Păcală și Tândală”, jucată, de asemenea, cu mult talent, de copiii de la școala de la Bătănia a descrețit frunțile invitaților. În prima pauză a concursului a venit la Bătănia cu un frumos cântecel și fetița domnului consul general de la Jula, domnișoara *Clara Vasiloni*, de șase anișori, care a fost răsplătită de către juriu cu un mic cadou pentru participare, interpretare și curaj.

(Continuare în pag. a 8-a)

Copii cu „voce de aur”, la primul concurs de muzică ușoară din Bătania

(Urmare din pag. a 7-a)

Evenimentul a fost onorat și de prezența a PS Siluan, Episcopul Eparhiei Ortodoxe Române din Ungaria și a pr. Ilie Ciocan, parohul Bătaniei, șefii misiunilor diplomatice de la Iula și Seghedin, domnii Florin Vasiloni și Ioan Fodoreanu, Trajan Kreszta, reprezentantul românilor în Parlamentul de la Budapesta, Tiberiu Juhasz, președintele AȚRU, Marjai János, primarul Bătaniei, profesorii însoțitori și alți invitați.

Participanții la Concursul „Vocea de aur” au fost răsplătiți după cum urmează:

Clasele 1-2

Locul I: Nóra Szalai, Săcal
Locul II: Kata Șereș, Iula
Locul III: Szóke Vivien, Aletea

Mențiune: Rebeka Gyöngyösi, Săcal

Clasele 3-4

Locul I: Hanna Havas, Iula

Locul II: Réka Misik, Bătania

Locul III: David Veres, Săcal

Mențiune: Cintia Jakab, Lecușhaz; Dorina Erdély, Aletea; Beáta Kinga Kiss, Iula și Alexa Anikó Kiss din Aletea

Clasele 5-6

Locul I: Elemér Samu, Bătania

Locul II: Szilvia Vágó, Leucușhaz

Locul III: Virág Sztrein, Chitighaz

Mențiune: Jázmin Gyöngyösi și Anita Gyöngyösi din Săcal; Tifani Erdélyi, Aletea

Clasele 7-8

Locul I: Dora Misik, Bătania

Locul II: Antonia Jivan, Bătania

Locul III: Daniela Sztrein, Chitighaz

Mențiune: Lilian Anita Daniel din Chitighaz și Réka Hanyecz din Iula

Pe lângă premiile oferite din partea organizatorilor, au mai fost acordate patru mențiuni din partea Fundației „Lucian Magdu” din Bătania, un premiu din partea doamnei Maria Boca Cozma din Micherechi, dar și două premii speciale, acordate de către PS Episcop Siluan și domnul Consul General Ioan Fodoreanu, din Seghedin.

Mențiunile Fundației „Lucian Magdu” au fost

acordate elevilor: Kata Șereș – Iula; David Vereș – Săcal; Szilvia Vágó – Leucușhaz; Lilian Anita Daniel – Chitighaz.

Premiul prof. Maria Boca Cozma: Elemér Samu – Bătania

Premiul special din partea Episcopiei: Antonia Jivan – Bătania

Premiul special din partea Consulatului General al României la Seghedin: Dora Misik – Bătania. **A.B.**

Ziua porților deschise la școala generală din Micherechi

La finalul săptămânii trecute, vineri, 20 martie, porțile școlii generale din Micherechi s-au deschis pentru preșcolarii grădiniței locale. Copiii, dar mai ales părinții interesați de activitatea și oferta educațională a școlii, au vizitat instituția, spațiile de studiu, laboratoarele și sala de sport. Vizita a fost inedită, având în vedere că aceasta a inclus participarea preșcolarilor în mod activ la orele de studiu. Copilașii și părinții acestora, precum și educatoarele Aurica Băican Martin și Florica Cefan Ianc au fost primiți de conducerea școlii și de viitoarea învățătoare, Eva Mihuț Pătcăș, după care a urmat ora de gramatică și conversație în limba română și maghiară. În prima parte a orei, participanții activității au fost preșcolarii, iar apoi școlarii și-au demonstrat cunoștințele lor gramaticale.

Școala din Micherechi, renovată și dotată cu echipament conform standardelor europene a fost, este și va fi și în viitor continuarea firească a grădiniței din Micherechi, un răspuns la dorința mai multor familii de a oferi copiilor o educație curată, într-un cadru armonios și sănătos. **A.C.**

(Urmare din pag. a 5-a)

În anul 1985 s-au împlinit 100 de ani de existență a baptilismului în Crâștor. Cu această ocazie, *Bondár Ferenc*, un fost membru al Bisericii Baptiste din Crâștor (și el cu rădăcini românești), a scris istoria baptiștilor din Crâștor¹. Aici avem multe detalii prețioase cu privire la baptiștii români din Crâștor, în a căror clădire s-au mutat ulterior ortodocșii. Din lucrarea lui Bondár aflăm că începutul Bisericii Baptiste din Crâștor se leagă de anul 1885. În anul 1907, numărul membrilor maghiari era 49, iar al românilor 12. Românii baptiști s-au despărțit de maghiari, înființarea Bisericii Baptiste Române din Crâștor a avut loc la începutul anului 1912, cu 18 membri înregistrați. Separarea de maghiari s-a făcut fără îndoială pentru că românii au dorit să-și practice credința în cadrul serviciilor divine românești, să se roage în limba lor maternă. Din lucrarea lui Bondár, dar și din spusele baptiștilor vârstnici din Crâștor aflăm că niciun fel de disensiune nu a fost între baptiștii crâștoreni, în afară de dorința îndreptățită a românilor de a avea biserică în limba lor. Din contră: între ei a existat o colaborare exemplară. La sărbătorile mai mari au fost împreună, s-au ajutat reciproc. În anul 1917, biserica avea 37 de membri. Cele două biserici, maghiară și română, au trăit în pace, au evoluat paralel, până în anul 1940, când sub presiunea politicii maghiare naționaliste de atunci, au fost nevoite să se reunească. În momentul unirii, biserica maghiară avea 57 de membri, iar cea românească 52. Încă de la înființare, Biserica Baptistă Română din Crâștor a făcut misionariat în localitatea Micherechi. Mulțumită acestei activități s-a înființat Biserica Baptistă din Micherechi, în anul 1921. Clădirea Bisericii Baptiste din Crâștor a fost construită în anul 1926. După reunirea forțată a celor două biserici baptiste, în anul 1942, clădirea adunării

Reflecții pe marginea unui manual

românești a fost cumpărată de un crâșmar cu numele Cs. Puskás István, care a vrut să o folosească ca și cinematograf.

„Közben a román gyülekezet helyiségéből nem lett mozi, mert az illetékes hatóság kifogásokat talált az épületben és nem engedélyezte mozi működését. A helybeli Görögkeleti Egyháztámogatást kapott, olyan feltétellel, hogy „Magyar Görögkeleti Egyház” néven legyen bejegyezve és a templomi szertartást is magyarul vezessék be. Ez meg is történt. Miskucza román görögkeleti lelkész hozzájárulásával átvették a magyar nyelvű szertartást. Így Isten akaratából hisszük, hogy az épület továbbra is az Ő hajléka maradt.”

Din fragmentul de mai sus reiese că până la urmă clădirea adunării române nu s-a transformat în cinematograf, ci a intrat în proprietatea Bisericii Ortodoxe Române din Ungaria, care în acea perioadă hortistă a putut funcționa sub denumirea „Biserica Greco-orientală Maghiară” iar slujbele religioase, cu consimțământul preotului Mișcuța, au trebuit să se desfășoare în limba maghiară. Autorul monografiei își exprimă convingerea că, prin voia lui Dumnezeu, clădirea a rămas un lăcaș destinat Lui. Ce învățătură de solidaritate românească

ar fi putut fi acest aspect pentru un manual!

Din introducerea la un alt capitol care se referă la construirea actualei clădiri a Bisericii Baptiste din Crâștor, printre altele, aflăm următoarele:

„Gyülekezetünk jó néhány éve (1940-ben) egyesült. Két gyülekezet és két imaház volt. Román és magyar imaház. Hosszas és nem egészen fájdalommentes egyezkedés után a román imaházat adták el. Bár az jobb állapotban volt, de nagyon kicsi területen. Hála Istennek, a román gyülekezeti ház nem az lett, aminek megvették. Mozi akartak belőle, de az Úr nem engedhette meg. Ma a helyi Görögkeleti Egyház kápolnája.”

Din fragmentul citat reiese clar că în Crâștor, în perioada interbelică, au existat două biserici baptiste (cu două clădiri separate): română și maghiară, care în anul 1940 s-au unit; iar clădirea baptiștilor români a fost vândută ca să devină cinematograf, dar Dumnezeu nu a îngăduit acest lucru, până azi locașul e capela Bisericii Ortodoxe. Este impresionantă îngrijorarea membrilor baptiști față de soarta acestui lăcaș și recunoștința lor față de Domnul pentru că adunarea nu a devenit sală de cinema, ci capelă a Bisericii Ortodoxe! Tata îmi povestea că vorbind cu membrii

din această fostă biserică românească, ei și-au exprimat bucuria că după trauma pe care au trăit-o când a trebuit să-și vândă clădirea, aceasta totuși a rămas Casa Domnului. Adunarea Baptistă Românească la Crâștor nu s-a mai reînființat, românii din Crâștor sunt astăzi în număr mic, la ultimul recensământ, din 2011, 66 de persoane și-au declarat afinitatea cu limba și identitatea română.

Am considerat că e util să aduc aceste explicații în legătură cu fotografia apărută în manual, importantă și pentru trecutul baptiștilor români din Crâștor. Nu voi insista să povestesc și să dovedesc trecutul baptiștilor din Micherechi, din Chitighaz ori din Cenadul Unguresc. (În perioada interbelică chiar și în Săcal și Apateu au existat biserici baptiste românești.) Despre aceste comunități există bibliografie, lucrări monografice, articole și studii. Și existăm noi, pocăiții care ne păstrăm identitatea românească în ciuda faptului că în repetate rânduri suntem respinși și omiși. De asemenea, nu am abordat aici nici existența fraților penticostali români din Micherechi. Mă gândesc la nedumerirea și durerea elevilor neoprotestanți (nu puțini) de la Liceul „Nicolae Bălcescu” din Jula, când bagă de seamă că strămoșii lor, familiile din care vin și în care au învățat limba

română, sunt excluse din cartea de istorie pe care o au spre a se pregăti ca membri ai comunității. Întreb: oare câtă prețuire au elevii neoprotestanți din această instituție de învățământ, încât să li se bage sub nas un manual din care acestora le este șters cu desăvârșire trecutul, înaintașii, credința?

Considerăm că familiile neoprotestante fac cinste comunității românești din Ungaria iar copiii noștri contribuie la susținerea școlilor și fac față când sunt solicitați să dea exemplu că sunt români. Să nu uităm, cultele creștine baptist și penticostal sunt deplin recunoscute atât în Ungaria, cât și în România!

De aceea, pentru a respecta adevărul, cerem remedierea acestei situații. Fiindcă ea se poate remedia! Manualul „Cunoștințe despre poporul român 9-10”, de Dr. Florea Olteanu, în această formă incompletă, trebuie scos din uz, trebuie revizuit, făcându-se rectificările cuvenite referitoare la religia românilor din Ungaria. Sunt gata să contribuie la completarea cunoștințelor necesare acestei revizuirii, la o masă rotundă la care să se discute despre acest manual atât de important pentru soarta elevilor români. Sunt hotărât să nu las ca neglijența sau alte considerente să aștearnă uitarea peste noi, creștinii evanghelici români din Ungaria.

Gheorghe Ruja

Capela ortodoxă din Crâștor, în zilele noastre

1. Bondár Ferenc: A Sarkad-keresztúri Baptista Gyülekezet 100 éves krónikája (Gyula, 1985, manuscris)

„Nu este un vis omenesc sau o iluzie. Credința este lucrarea lui Dumnezeu în noi. Ea ne strămută în lumea divină pentru nașterea noastră în Dumnezeu. Ea îl omoară pe vechiul Adam din noi și ne face o făptură nouă, ne recreează inima, curajul, înțelegerea și toate celelalte fațete ale personalității. Credința vine prin lucrarea Duhului Sfânt. Ea implică o putere de viață care ne împinge irezistibil spre bine. Credința nu întreabă care sunt faptele bune ce trebuie făcute, ci trece la înfăptuirea lor fără nici un fel de întrebare.”

Martin Luther

Simona Halep, lăudată de presa internațională după victorie: spectaculoasă, regina Indian Wells, cuceritoarea Californiei

Presa internațională a scris după ce, duminică, Simona Halep a câștigat turneul de la Indian Wells, cel mai important titlu din cariera sa, că româncă a arătat tenacitate și a fost spectaculoasă în finala cu Jelena Jankovici.

„Halep a câștigat cel mai important titlu la Indian Wells”, a notat wtatennis.com, menționând că lucrurile nu arătau prea bine pentru româncă la începutul finalei, dar constanțanța nu a renunțat și s-a impus în fața Jelenei Jankovici.

„Halep câștigă cel mai important titlu din carieră”, a notat și site-ul oficial al competiției. „Are logică faptul că Simona Halep a trebuit să joace trei seturi pentru a câștiga primul ei titlu BNP Paribas Open. Trecând peste o aparentă accidentare la picior, un serviciu defectuos și o fostă campioană, Halep a revenit după ce a pierdut primul set și a învins-o pe câștigătoarea din 2010, Jelena Jankovici, scor 2-6, 7-5, 6-4, cu o evoluție curajoasă”, se menționează pe site-ul bnpparibasopen.com.

BBC.com scrie că Simona Halep a învins-o pe Jelena Jankovici „într-o finală captivantă”, iar cotidianul L'Equipe a notat că Halep „a știut să profite de fragilitatea” Jelenei Jankovici după ce a fost condusă de aceasta cu 6-2, 5-4 și a obținut cel mai important titlu din carieră. Jurnalul a menționat că Jankovici s-a lăsat copleșită de emoții, deși conducea și Simona Halep avea probleme la piciorul drept. „Româncă, departe de cel mai bun nivel al său pe durata a trei sferturi din finală, s-a ambiționat, strigând

din ce în ce mai tare, și câștigând ghemurile. O tenacitate care o va duce luni pe primul loc în ierarhia «Race», precizează L'Equipe.

„Halep, spectaculoasă în fața lui Jankovici”, a notat tvasports.ca. „Simona Halep a revenit după un prim set dificil și a învins-o pe Jelena Jankovici în finala turneului de la Indian Wells”, adaugă sursa citată. „Halep, campioană la Indian Wells”, a titrat Mundo Deportivo, iar jurnalul Sport a notat că Simona Halep a câștigat turneul de la Indian Wells impunându-se într-o finală „lungă și intensă” cu Jelena Jankovici.

„Revenire a lui Halep, Jankovici k.o.”, a notat Gazzetta dello Sport, în timp ce site-ul tenniscircus.com a intitulat articolul referitor la performanța sportivei române: „Halep cucerește California”. „Jankovici a pierdut finala după ce a avut posibilitatea să o termine lejer în două seturi. Un lucru este cert: frumoasa Jelena nu va dormi în această noapte”, notează tenniscircus.com.

„Maraton câștigat de Simona Halep”, a scris olimpiazzurra.com, iar livetennis.it a menționat că finala a fost „plină de emoții”. „Simona Halep îi succede Flaviei Pennetta, este regina Indian Wells”, a notat și La Repubblica.

Simona Halep a câștigat al 11-lea titlu din carieră, dar cel mai important, după ce s-a impus, cu scorul de 2-6, 7-5, 6-4, în finala turneului de categorie Premier Mandatory de la Indian Wells, în fața sportivei sârbe Jelena Jankovici, locul 18 WTA.

Finala a durat două ore și 37 de minute. Pentru Halep, aceasta a fost a doua prezență în finala unei competiții Premier Mandatory, după ce anul trecut a pierdut în ultimul act la Madrid, în fața Mariei Șarapova.

Simona Halep va încasa un cec de 900.400 de dolari și 1.000 de puncte WTA, iar Jankovic 439.420 de dolari și 650 de puncte WTA.

GLUME

Doi polițiști

Doi polițiști merg pe stradă. Deodată, se împiedică de un cap de mort. Unul dintre ei îl ia în mână, îl ridică, se uită la el și spune:

– Mă, ia uită-te și tu, ăsta-i capu' lu' șefu!

– Cum, mă, să fie capu lu șefu?

– Dacă-ți spun! E capu' lu șefu, uită-te bine, seamănă perfect!

– Mă, nu fii bou! Șefu' e mai înalt!

Femeile și eclipsa de soare

– Ai auzit măi Gheo că mâine o să fie eclipsă de soare?

– Taci naibii din gură și vorbește mai încet că te aude nevastă-me!

– Păi și ce?

– Păi e în stare să-și mai cumpere o rochie nouă pentru ocazia asta „specială”!

Ion și Maria

Într-o seară, Maria îi zice lu' Ion:

– Ioane, mai zi-mi și mie o vorbă caldă, că de mult nu te-am mai auzit!

– Marie, să te ardă focul!

Relații de rudenie

Satana apare dintr-o dată în mijlocul bisericii pline de lume adunate pentru slujba duminicală. Toată lumea începe să țipe și fuge înspre ușă, călcându-se în picioare.

Nu durează mult și biserica se golește, cu excepția unui bărbat mai în vârstă care a rămas impasibil la locul lui.

Satana se îndreaptă către el și îl întreabă:

– Nu știi cine sunt?

– Știu.

– Și nu ai de gând să fugi?

– Nu.

Satana se uită uimit la el și continuă:

– Nu ți-e frică de mine? De ce?

La care bărbatul îi răspunde, la fel de calm ca înainte:

– Sunt însurat cu sor'ta de aproape 50 de ani.

Scotianul la toaletă

Un scoțian la o toaletă își face nevoile. Din neatenție, din buzunarul lui cade o liră în toaletă. Se uită la liră... și se întreabă dacă merită să-și murdărească mâinile. După un timp de gândire... scoate 10 lire din buzunar și le aruncă în toaletă. „Acum, da... merită să-ți murdărești mâinile pentru 11 lire.”

TV

... mama ei de tranziție !?!

UN FILM DE CRISTINA NICHITUS

...Mama ei de tranziție!?!

Vineri, 27 martie, ora 20.30, Prima Tv
Un București toropit de căldură, într-o zi de vară caniculară..., străbătut din zori și până-n miez de noapte, în lung și-n lat, de la cartier high-life la mahala, de la vamă la sala de sport, prin șantieri de blocuri în reabilitare, de coana Geta, patroana unei firme de termopane, care aleargă în goană, în propria-i mașină, vorbind la telefoane, în disperata încercare de a-și aduna banii, banii ei în această plină criză...

O comedie amară și veselă despre tranziție, cu magnați, bodygarzi și pseudo-racheți, ori întreprinzători falși și prieteni de sprîț, în permanentă căutare de afaceri eșuate, de la o vilă de lux, la un apartament de bloc muncitoresc, de la vânzătoarea de la buticul din colț, la Nelu, caloriferistul și omul de la Radet, ori la terasa dintre blocuri, unde se odihnesc la o halbă de bere, înainte de sprîțul rețicilor cei trei prieteni: Bazil – nașul, fost sindicalist, acum pus pe liber, Marcel – fost boxer, ex-soțul Getei, și Silviu – un pictor necunoscut. O lume în tranziție, cu personaje, cupluri și prieteni de tranziție, o tranziție abulică, cu apucături și obiceiuri ce conduc către „întâlnirea explozivă” din final.

Din dragoste cu cele mai bune intenții

Duminică, 29 martie, ora 22.10, TVR2
„Din dragoste cu cele mai bune intenții” spune povestea lui Alex (Bogdan Dumitrache), un personaj destul de nevrotic. După ce mama lui (Natașa Raab) este internată în spital în urma unui accident vascular cerebral, viața lui Alex iese de pe făgașul normal. La spital, Alex se găsește prins într-un spectacol burlesc plin de personaje neașteptate și evenimente surprinzătoare. Încercând să gestioneze situația ținând cont de sfaturile tuturor celor din jurul lui, el își imaginează noi scenarii în care mama lui ar putea fi rănită. În timp ce aceasta pare să se simtă bine, Alex face o serie de greșeli și totul din dragoste, cu cele mai bune intenții.

O VOCE ROMÂNEASCĂ

Viața și tradițiile românilor din Ungaria

30 MARTIE, LUNI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: De dor și drag – emisiune de muzică populară realizată de Zoe Fuicu (Radio Timișoara) 17.55: Încheiere

31 MARTIE, MARȚI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: BAC 2015 – Subiecte la lb. și lit. română. Prezintă lector Elena Sandu 17.25: Reportaje, interviuri 17.55: Încheiere

1 APRILIE, MIERCURI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri 17.10: Evenimente culturale din vestul României / relatează Agneta Nica 17.20: Clubul suporterilor 17.55: Încheiere

2 APRILIE, JOI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Nota săptămânii semnată de Edda Illyés 17.20: Revista presei 17.30: Serial: Creștinismul de-a lungul secolelor 17.55: Încheiere

3 APRILIE, VINERI (Ștefan Crâsta)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.55: Încheiere

4 APRILIE, SÂMBĂTĂ (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 16.15: Evenimente calendaristice 16.30: De dor și drag – emisiune de muzică populară realizată de Daniela Băcilă 17.20: Reportaje, interviuri 17.55: Încheiere

5 APRILIE, DUMINICĂ (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: „În lumea credinței” – emisiune religioasă 17.00: Sinteză știrilor săptămânii 17.10: Retrospectiva săptămânii (spicuiuri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 17.55: Încheiere

Ecranul nostru

miercuri, 1 aprilie, Duna Tv, ora 6.30
Reluare: 1 aprilie, Duna World, ora 12.30

În emisiunea televizată vă propunem un reportaj despre noul primar al Săcalului, un tânăr care și-a propus să se întoarcă în satul său natal. Pálfi Tamás este un întreprinzător care se ocupă cu creșterea animalelor și cu prelucrarea produselor alimentare. În toamna anului trecut a fost ales în funcția de primar, iar acum încearcă să găsească soluții pentru șomajul din sat. În a doua parte a programului vă oferim un interviu cu parohul Capelei Ortodoxe Române din Budapesta. Marius Maghiaru va vorbi despre viața confesională tot mai intensă din Capitală.

Realizator: Tiberiu Boca

Noua adresă a redacțiilor românești de radio și televiziune:
6721 Seghedin, Blv. Kossuth Lajos nr. 29, Tel.: 06-62/549-201

Abonați-vă la E-Foaia la prețul de anul trecut!

„E-Foaia” este varianta electronică a „Foii” tipărite. Cititorii „E-Foii” vor avea avantajul că vor putea citi paginile revistei în color și cu o zi mai devreme decât ceilalți abonați. „E-Foaia” cuprinde și acele articole și fotografii, care în ediția online nu apar.

„E-Foaia” este realizată în format PDF și poate fi citită cu programul gratuit Adobe Reader, cu ajutorul căruia puteți să căutați expresii sau conținuturi, dar puteți și printa toată revista.

Abonamente la „E-Foaia”:

3 luni – 1200 ft

6 luni – 2000 ft

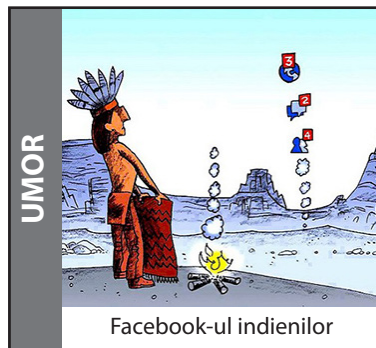
12 luni – 3500 ft

MICA PUBLICITATE

Casă de vânzare în Julia

Casă de vânzare la doar câteva sute de metri de la stațiunea termală Julia, într-un mediu plăcut, și curte, în localitatea Julia. Imobilul are living, bucatărie, sufragerie și trei camere, baie, WC și încălzire centrală cu gaz sau cu lemne. În curte sunt clădiri anexe: garaj, un spațiu pentru lemne. Imobilul are 156 mp și este urgent de vânzare, preț informativ 60.000 euro sau 18 milioane de forinți negociabil. Imobilul se află în orașul Julia, pe strada Silva la nr. 5. Mai multe informații la telefon 0036-70/6308407, adresa e-mail: tiberiu.boca@gmail.com.

ADRESE UTILE

REPREZENTANȚE

Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria (UCRU)

5700 Julia, str. Gh. Doja nr. 8
Tel./fax: (+36-66) 463-079
Președinte: Marius Maghiaru
E-mail: uniuneaculturala@gmail.com
Website: www.romanul.hu

Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria (AȚRU)

5700 Julia, str. Eminescu nr. 1
Tel., fax: (+36-66) 463-951
Președinte: Tiberiu Juhász
E-mail: atru@globonet.hu

MISIUNI DIPLOMATICE

Ambasada României

1146 Budapesta, str. Thököly nr. 72
Tel.: (+36-1) 384-8394
Telefon mobil de permanență: (+36 30) 535 69 12
Vă rugăm să folosiți acest număr de telefon pentru a comunica situații deosebite (ex: accidente, decese, răni, dispariții de persoane), care reclamă urgență - la acest număr de telefon nu se fac programări și nu se furnizează informații consulare.
Ambasador: Victor Micula
Website: http://budapesta.mae.ro
E-mail: budapesta@mae.ro

Consulatul General al României

6720 Seghedin, str. Kelemen nr. 5
Tel./fax: (+36-62) 424-431, (+36-62) 424-429
Telefon mobil de permanență: (+36 30) 6777 980
Consul general: Ioan Fodoreanu
Website: http://szeged.mae.ro
E-mail: szeged@mae.ro

Consulatul General al României

5700 Julia, str. Munkácsy nr. 12
Tel.: (+36-66) 465-130
Fax: (+36-66) 465-142
Telefon mobil de permanență: (+36-30) 635-7181
Consul general: Florin Trandafir Vasiloni
Website: http://gyula.mae.ro/
E-mail: gyula@mae.ro

INSTITUȚII CULTURALE

Institutul de Cercetări al Românilor din Ungaria

5700 Julia, str. Gh. Doja nr. 8
Tel., fax: (+36-66) 463-079
Director: dr. Maria Berényi
E-mail: romanintezet@gmail.com
Web: www.romanintezet.hu

Institutul Cultural al României de la Budapesta

1146 Budapesta, str. Izsó nr. 5
Tel.: (+36-1) 383-2693, fax: (+36-1) 383-5345
Director: Gabriela Matei
E-mail: romankulturalis.intezet@upcmail.hu
Web: www.icr.ro/budapesta

Institutul Cultural al României Budapesta – filiala Seghedin

6720 Seghedin, piața Dugonics nr. 2.
E-mail: rki.szeged@invitel.hu

Surprize la Balul „Bălcescu” din Jula

FOAIA
românească
27 martie 2015
www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director: Eva Șimon. Colectiv redacțional: Anca Liana Butar, Ana Cioca Czesznak. Editura și redacția: 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8., CP 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789, E-mail: foaia@foaia.hu, Editor responsabil: Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Schneider Nyomda Kft, 5700 Jula, str. Károly R. nr. 7. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente la Foaia românească în județele Bács-Kiskun, Bichș și Csongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele pe anul 2012: 3 luni 1200 forinți; 6 luni 2400 forinți; 1 an 4800 forinți. Publicația apare cu sprijin de la Fondul de Subvenții al Ministerului Resurselor Umane (Budapesta, Ungaria) și de la Ministerul Afacerilor Externe - Departamentul Politici pentru Relația cu Românii de Pretutindeni (București, România).